

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

7 De Compositione loci.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

*sensum Pauli, donec & su bona intentionis in le-
ctura eius, & studio assidua meditationis spi-
ritum eius imbiberis. Nunquam intelliges
David, donec ipsa experientia ipsos Psalmorum
affectus indueris, & sic de reliquis. Quales
autem, & quot sint eiusmodi affectus di-
cam postea.*

De compositione loci.

C A P. VII.

DE vltima preparatione, h. e. Composi-
tione loci, vltimum est, distinctum facere
caput, quod & que difficile sit eam explica-
re, ac intelligere. Dicam autem de illa tria.
Primo quid sit 2. cur fiat 3. quæ ad eam con-
struendam sint necessaria. Auspicemur à pri-
mo. Componere locum, est imaginationis
opera effingere locum in quo peracta sunt,
quæ in mysterio meditando continentur. vt
in meditatione de Christi: natiuitate, stabu-
lum, in quo natus est: & de eiusdem crucifi-
xione, mons Caluarie, in quo crucifixus. Hæc
enim imaginatio, non solum habet vim re-
presentandi intellectui imagines rerum à
sensibus receptorum, verum etiam summa
celeritate eas aptissimè colligendi, & suo
loco disponendi, vt nec pictor longo tēpo-
re queat aptius: imo vno momento eas dif-
spat, & restaurat, ac centū modis immutat.

84. INSTRVCT. DE MODO.

Lib. 3. de
anima.

VENIAMVS ad secundum. Duæ sunt
causæ illius Compositionis. Necessitas vi-
delicet, & utilitas. Necessitas in eo specia-
tim consistit, quod inter medicandum, vt
dicemus, considerari debent personæ, quæ
interueniunt, actionesque earum, quas ex-
ercent, quod commode fieri nequit, nisi
menti obiectus sit & locus in quo illæ per-
sonæ, dum quippiam agerent, versatæ fue-
runt. Et quoniam, teste Aristotele, oportet
intelligentem phantasmata speculari, necesse
est intellectui præsentibus earum rerum
imagines, de quibus debet contemplari.
Quod vt rectius capiatur, exēplo vtar cor-
poreo verbi causa. Sit aliquis, qui cupiat
discere, quæ hic scribo de loci imaginarij
compositione, is proculdubio debet hunc
librum, & quidem apertum, habere oculis
obiectum, comparando eum cum multi-
tudine & varietate sua characterum, ad
phantasiam, suis quoque imaginibus &
phantasiis plenam.

UTILITAS deinde in eo consistit, quod
cum Meditationis fœlix successus maxime
cōsistat in retinēda animi attentione, nulla
re constantius & firmitus ea retineatur quā
loci compositione.

QVOD ad tertium attinet, primo obser-
uandum.

MEDITANDI PARS I. 85

uandum est, quo accuratius compositionem loci formaueris, hoc facilius ad veros Meditationis fines peruenies. Verbi causa, si meditatio instituenda sit de Verbi æterni incarnatione, imaginari debes, domunculam B. Virginis tam longam, latam, & altam, quam tibi videtur fuisse, si non vidisti illam quæ est LAVRETI in Italia. Secundo obseruandum est, in loci compositione, eas circumstantias omittendas, quæ Meditationi non seruiunt, vel occasionem præbere possent distractioni. vt verbi causa, si quis imaginando hortû Gethsemani, fingeret in eo varios exoriri fontes, decurrere lepores, aues nidificare, & id genus alia. Satis enim est concipere certam eius longitudinem, & latitudinem, acclinem locum vel decliuem viisq; distinctû. Tertio, quando meditatio instituitur de profectione aliqua, vt B. Virginis ad S. Elisabeth, & fuga Domini in Ægyptû, phantasia quoq; fingere debet vias cû suis conditionibus, vt quod sint angustæ vel largæ, rectæ vel flexuosæ, asperæ vel planæ, siccæ vel lutulentæ, lignis, saxis, spinis refertæ, aut secus. Quarto, ad recte formanda loca etiam hæc iuuare queunt. Si reipsa cõspecta sint, vel imagine aliqua expressa, vel relatione aliorum, qui ea viderû, cognita,

F) vel

vel in libris inueniatur descripta Quinto, si formentur tam loca, quam personæ eodem semper modo, vt caueatur turbatio & tædium. vt quando Christi Domini persona animo in fingēda est semper eodem vultu, eadem magnitudine, vestimentis, gestibus & aliis similibus fingatur, nisi iusta de causa conueniat aliquando variari

Quod si vero denique tibi accidat, quod multis aliis, vt ægre possis compositionem effingere, non contristēre, nec plus æquitate vrgeas, siue naturalis phantasiæ imbecillitas, siue fortuita aliqua capitis inualitudo, vel fatigatio, aut etiam cibi potusue excessus causa extiterit: potuerunt siquidem species phantasiæ turbari, & in vigilia præter morem ob multitudinem vaporum caput petentium exagitari, vti in somno contingere affirmat S. THOMAS l.p. q. 84. art. 8. ad 2. argumen. siue denique accidat fraude demonum, qui teste eodem potest commouere phantasiam, vaporesque prohibito suo dirigere. Non, inquam, debes hisce de causis animo deiici, sed ilico transferre te ad contemplationem intellectus. Verbi causa. si non potes imaginari sanguineum sudorem Christi in horro, transi ad expendendas sudoris causas. Quare conuenit,

nit,

nit, vt in quauis Meditatione coneris locū componere, & paulatim te ad id assuefacere cum documentis supra allatis, quippe cum manifesta sit rei vtilitas.

FINEM faciam huius de Præparatione Tractatus, si prius fecero satis Quæstioni, quæ non parum affligere solet Incipientes. Quantum, scilicet, tempus impendi in omnibus his Præparationibus debeat. Ad quam tres do responſiones. Prima est, non posse dari regulam generalem omni hominum generi congruentem. nam qui interdum ordinarie est bene collectus iuxta illud Cassiani consilium: *quales orantes cupimus inueniri, tales oportet nos esse ante tempus orandi*, ei modicum tempus sufficiet. quemadmodum contingit in fidibus, quæ si paulo ante pulsatæ fuerint, & chordæ in iis nonnihil remissæ, facile rursus accommodantur. Qui potest & alia illa collatio adiungi, quod recentes chordæ plus temporis postulant ad accommodationem, exercitationeque ipsa longius extenduntur, sic, longiore tempore opus habent ordinarie, qui Meditandi exercitium primo aggressi sunt, quam qui iam in eo inueterarunt. Altera responſio sit, eos, apud quos creber vsus est orationum iaculatoriarū, siue mentalium, siue vocaliū,

F + faci-

facilius proficere, deserta preparatione longiore, ad Meditationem, quam eos, qui vsum illum vel non habent, vel raro. Sic videmus candelam paulo ante extinctam facile accendi, si alteri accensæ admoueat, & si subito admoueat, etiam accendi per aerem. Si vero diu extincta fuerit, difficulter accendi. Quilibet ergo debet tantum temporis in præparatione expendere, quantum iudicat secundum statum suum sibi esse necessarium. Addam & illud, nemini consultum esse, præparationi tam cito imponere finem, vt postea illi eueniat, q̄ festinanti fidicini, qui quoniam æquo citius fides suas concinnauit, postea in medio concentu ob dissonantiam, non sine pudore suo, & risu auditorum, cogitur pulsus inchoatum abrumpere, & iterato fides accommodare.

TERTIA & vltima responsio est, vt in particulari aliquid dicamus, si hora integra meditationi tribuenda sit, pro præparatione sufficere quartæ partis dimidiam, nisi iis naturæ donis quis instructus sit, vt citius eam absoluere possit.

De